

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXVII. An, & quando pœnas incurrant Monialem illicitè egressam
comitantes, vel recipientes?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

positis; postea verò, quando in transgressores pœnas inducit, solius largitionis mentionem faciat) fit, quod dictas pœnas non incurrant recipientes, sed solum largientes, ut videre est apud Soulam in *exposit. dicti Motus Clementis VIII. num. 100.* ergo sic à pari in casu nostro.

- 7 Sequitur tertio, quod neque Moniales Conuersæ professæ existentes in domibus Monasterio contiguas ad petendas elemosynas, incurrant dictas pœnas, si ob inutilia, quin ob praua opera committenda ex illis egrediantur, quia cum domus illæ non sint regulares, nec intra clausuram (sicut dicebam *dubit. 16.*) non dicuntur à Monasterio, vel clausura egredi.

DVBITATIO XXVI.

An pœnas Motus Pij V. incurrant Episcopi, Religiosi, & quicumque alij in dignitate constituti, si Monialis illicito egressui cooperentur?

SUMMARY.

- 1 Episcopi, Religiosi, & quicumque alij in dignitate constituti, Monialem iniuste egressam comitantes, vel recipientes, & Episcopi illicitam licentiam concedentes incurrunt pœnas prædictas.
- 2 Clericorum nomine in materia odiosa non veniunt Episcopi, nec Clerici in dignitate constituti, ut Ecclesiæ Cathedralis Canonici, item nec Regulares.

1 Respondetur, quod quamvis videatur, quod illas non incurrant Episcopi Religiosi, & alij in dignitate constituti, Monialem iniuste egressam comitantes, vel recipientes, nec Episcopi illicitam egressus licentiam concedentes, ex eo, quia dictus Motus Pij V. incipiens: *Decori, & honestati*, dum pœnis subiicit comitantes, vel recipientes, &c. sic ait: *Necnon comitantes, ac illarum receptarices personas, siue laicas, aut saculares, vel Ecclesiasticas, ubi nullam Episcoporum, religiosorum, vel aliorum in dignitate constitutorum mentionem facit; & ex alio capite, nomine clericorum in materia odiosa non veniunt Episcopi, nec clerici in dignitate constituti, ut Ecclesiæ Cathedralis Canonici, nec Regulares, utpotè in Superiore quodam ordine ad alios Clericos, Abb. in rubr. de vita & honest. clericor. numero 4. Rosella verb. clericus, in princip. Angelus, Silu. & Tabiena eod. verb.*

Accedit quod ex cap. periculofo, de sent. excommunicationem, non tamen contrahunt suspensionem, nisi de ipsis fiat expressa mentio: nihilominus dicendum sit oppositum. Ratio est, quia Motus Pij V. generaliter subiicit pœnis comitantes, vel recipientes, &c. & postea, ne quis se possit exemptum ab eis existimare (eo quod sit secularis, Ecclesiasticus, vel consanguineus) expressit omnes istos, non quasi velit, quod generaliter dixerat, restringere; sed ut clarius, ne quis aliquo ex his prætextibus possit se excusare, loquatur. Episcopi etiam, si iniuste egrediendi licentiam concesserint, suspensionem ab officio, quam in tali casu Motus Pij V. contra ipsos infligit, contrahunt; quia de ipsis expressè mentionem facit dictus Motus; cum enim in principio dixisset, quod Episcopi, & Religiosis Prælati sit egressus licentiam concedere, in fine postea hac censura afficiens iniustam egrediendi licentiam concedentes, subdit: *Insuper tam egressas, quam præ-*

sidentes, & alios superiores prædictos eis licentiam huiusmodi concedentes, &c. quibus verbis clarè comprehendit Episcopos & Superiores Regulares, de quibus in principio mentionem fecerat. Atque ex his pater responsio ad opposita.

DVBITATIO XXVII.

An, & quando pœnas Motus Pij incurrant Monialem illicitè egressam comitantes, vel recipientes?

SUMMARY.

- 1 Comitantes, vel Recipientes Monialem illicitè egressam, ita ut faueant huiusmodi egressui, vel perseverantia in illo, seu sint causa efficax huiusmodi egressus, vel perseverantia in illo, cooperando Monialis delicto, contrahunt dictas pœnas.
- 2 Recipientes hæreticos, non tamen ut hæreticos, nec hæresi fauendo, non incurrunt excommunicationem Bullæ Cænæ.
- 3 Excommunicatio Bullæ Cænæ non incurritur ab Hæretici receptatore, auxiliatore, vel defensore, nisi malus effectus sequatur.
- 4 Comitantes, vel recipientes Monialem post illicitum egressum, ut eius honori, & castitati consulant, non incurrunt dictas pœnas.
- 5 Comitantes, vel recipientes Monialem illicitè egressam, nulla necessitate ducti, sed solum urbanitatis gratia, non incurrunt dictas pœnas, dummodo non faueant illicito egressui, vel perseverantia in illo.
- 6 Comitantes, vel recipientes quomodocumque Monialem Nouitiam egressam, non incurrunt prædictas pœnas.

1 Respondetur, quod incurrant, si comitentur, vel recipiant, ita ut faueant huiusmodi egressui, vel perseverantia in illo, seu sint causa efficax huiusmodi egressus, vel perseverantia in illo, cooperando scilicet Monialis delicto. Nauar. *comment. 4. num. 51. de Regularib. Graff. 1. part. decis. lib. 4. c. 23. n. 17. Azor. tom. 1. lib. 13. c. 8. quest. 1. Zerola part. 1. verb. Moniales, ad 16. quest. dub. 1. Rodrig. 99. Regular. tom. 1. q. 49. art. ult. Zecchius de Republ. Ecclesiastica, tit. de Regular. cap. 3. num. 15. Llamas in Append. § 11 in fin. Bonacina de claus. quest. 1. punct. 4. Lezana tom. 1. cap. 25. num. 19. Et probatur, quia pœnæ sunt potius restringendæ, quam ampicandæ; tum quia ob dictam rationem excommunicationem in hæreticorum receptatores latam non incurrunt, nisi qui recipiunt hæreticos, ut hæreticos, fauendo scilicet aliquo modo heresi; ergo & excommunicationem hic latam non incurrunt, nisi qui comitantur, vel recipiunt Monialem iniuste egressam, fauendo scilicet similiter aliquo modo delicto Monialis. Consequentia patet à pari: antecedens docet Caietanus *verb. Excommunicatio, cap. 1. & Sanchez lib. 2. mor. cap. 10. num. 5.* qui contra Sayrum in *Theol. lib. 3. cap. 5. num. 4. & Graffis part. 1. decis. lib. 4. c. 18. num. 34.* subdunt & rectè, talem excommunicationem in Bullæ Cænæ neque in tali casu incurri ab hæretici receptatore, auxiliatore, vel defensore, nisi malus effectus sequatur, scilicet ut hæreticus ob tale ipsi auxilium præstitum manus iudicis euadat, vel hæresim magis diffundat, quia cum excommunicatur aliquid faciens principaliter, accessorie autem mandans, consulens, vel fauens, isti excommunicationem non contrahunt, nisi securo effectu; sed dicta excommunicatione*

excommu

excommunicantur hæretici principaliter, accessorie autem, & secundum quandam extensionem ipsorum receptatores, fautores, & defensores: ergo isti non incurrunt excommunicationem, nisi ex fauore, vel auxilio ab ipsis præstito malus effectus sequatur.

Ex his sequitur, quod poenas non incurrant, qui Monialem comitantur, vel recipiunt post egressum illicitum, ut eius honori, & castitati consulant; præsertim quia tales potius actum meritorium, quam peccaminosum exercent. Doctores in locis supra cit.

Sequitur secundo, quod poenas neque incurrant, qui Monialem illicitè egressam comitantur, vel recipiunt etiam nulla necessitate ducti, sed solum causa vitandi inurbanitatem, vel causa amicitiae, aut cognationis, dummodo non faueant illicito egressui, nec perseuerant in illo. Llamas & Rodrig. *supra*, quamvis. Nauarrus in *cap. statuimus*, num. 51. (quem sequi videtur Miranda de *Monialibus*, q. 3. art. 3.) huic sententiae se subscribere non audeat.

Sequitur tertio, quod poenas neque incurrant, qui Monialem Nouitiam egressam comitantur, vel recipiunt quomodocumque, etiam cooperando illius delicto; quia Motus Pij V. loquitur solum de egressu illicito professorum. Nauar. n. 47. & Zerola *dub.* 4.

DVBITATIO XXII.

An, & quis possit in isto casu absolvere ab excommunicatione?

SUMMARY.

- 1 Excommunicatus ob violationem clausurae non potest absolui, nisi à Summo Pontifice, & ex commissione ipsius id possunt etiam Roma Penitentiarii; quamvis si sit occulta excommunicatio, possit etiam Episcopus contra nonnullos Doctores.
- 2 Decreta Generalis Concilij ob eorum gravitatem, & præsertim Tridentini non censentur derogata, nisi habita in bullis Pontificum speciali derogatione.
- 3 Episcopus potest absolvere ab hæresi, si sit occulta virtute Tridentini, quia in Bulla Cœna decreto Concilij non est derogatum, secundum probabilem opinionem.
- 4 Privilegium absolventi ab omni censura, etiam Sedi Apostolica reservata, Regularibus concessum, extenditur ad censuras, quæ futuro tempore à Pontifice sibi reservabuntur.
- 5 Privilegium indefinitè concessum, si alteri non est onerosum, sed est merum beneficium Principis, amplè est accipiendum, & ad futura etiam extendendum.
- 6 Declarationes Sacrae Congregationis Cardinalium asserentes Episcopos non posse absolvere in casibus Bulla Cœna occultis non constare authenticè, & ideo standum est consuetudini in contrarium.
- 7 Confessarius quilibet approbatus potest ab eadem excommunicatione supradicta absolvere, licet publica, virtute tamen cruciata semel in vita, & semel in morte.
- 8 Confessarius quilibet privilegiatus potest ab eadem excommunicatione supradicta toties quoties absolvere; quia Religiosi habent privilegium absolventi toties quoties ab omnibus casibus Sedi Apostolica reservatis, præterquam à contentis in Bulla Cœna.
- 9 Nonnullæ particulares limitationes afferuntur alibi recensite ab Authore.
- 10 Violatio Immunitatis Ecclesiastica in terminis Consti-

tuitionis Gregoriana reservatur Episcopis.

- 11 Item violatio clausurae ad malum finem.
- 12 Item pugna in duello, & cetera infra.
- 13 Percussio Clerici iuxta Canonem si quis suadente.
- 14 Simonia realis scienter contracta.
- 15 Confidentia Beneficialis.

Respondetur, & dico primò, potest solum Pontifex; quia expressè eam sibi reservat, consequenter ex commissione ipsius possunt etiam Romæ Penitentiarii; quamvis si sit occulta, possit etiam Episcopus virtute decreti Tridentini *sess.* 24. *de reform.* cap. 6. ubi Concilium omnes casus occultos Episcopis concedit. Quidquid in contrarium dixerit Graff. in *pract. lib.* 4. cap. 5. num. 17. Riccius in *praxi*, tom. 1. *resol.* 544. num. 5. Chappeauilla de *casib. reserv.* cap. 14. q. 3. *diffic.* 2. Zecchius de *casib. reserv.* cas. 10. num. 1. & Zerola *verb.* *Moniales*, ad 8. *quæst.* dum aiunt, non posse Episcopum ab hac excommunicatione; quamvis occulta, absolvere, moti ex eo, quod non possit Episcopus virtute illius concessionis absolvere à casibus quos post Tridentini publicationem sibi Pontifex reservavit, atque quod sic declaraverit S. Congregatio Cardinalium.

Ad hoc enim respondetur, negando assumptum: nam cum in iis reservationibus non fiat expressa mentio de Tridentino, censeretur debet propter eius gravitatem ei in illis derogatum non fuisse, quia decreta Concilij generalis ita matura deliberatione sancita sunt, ut vim clausulæ derogatoriæ ad alia decreta posteriora non contineant, nisi de illis in istis specifica mentio fiat, in qua re Concilium Tridentinum videtur non debere esse deterius conditionis cæteris generalibus Conciliis, sicuti docet Henric. *lib.* 7. c. 26. n. 3. Vivaldus in *Candelabr.* part. 3. cap. 12. n. 23. & videri etiam potest Menoch. *conf.* 254. n. 11. & 12. vol. 3. Guttier. in *l'emo potest.* de *leg.* 1. n. 173. Couar. *lib.* 4. *variæ.* cap. 16. num. 6. Causale. part. 1. *decis.* 29. num. 16. & Parisius *lib.* 2. *conf.* 2. num. 30. quos citat, & sequitur Diana *part.* 2. *tract.* 5. *resol.* 35.

Confirmatur, quia hæresis reservata est in Bulla Cœna post Tridentinum, & tamen adhuc in opinione satis probabili multorum Doctorum potest Episcopus (etiam per alium) ab illa (si sit occulta) absolvere, virtute eiusdem Tridentini, ex eo, quod ipsi expressè non derogetur in Bulla Cœna quoad casus occultos in ipsa contentos, de quibus, dando facultatem Episcopis, loquitur Tridentinum, sicuti *lib.* de *Parlamentis*, *dub.* 4. *sect.* 19. *subsect.* 35. dicebam.

Confirmatur secundo à pari, quia privilegium absolventi ab omni censura, etiam Sedi Apostolicæ reservata, Regularibus concessum extenditur ad censuras, quæ futuro tempore à Pontifice sibi reservabuntur, iuxta Doctores, quos citat, & sequitur Rodrig. *tom.* 1. *qq.* *Regular.* q. 20. art. 8. & iuxta doctrinam Glossæ in *cap.* quia circa, de *privileg.* quod scilicet privilegium indefinitè concessum, si alteri non est onerosum, sed est merum beneficium Principis, amplè sit accipiendum, & ad futura extendendum.

Et ad id, quod dicitur de Cardinalium declarationibus, respondetur de illis non constare authenticè, sicuti nec constat authenticè de alia declaratione, approbante Gregorio XIII. (quam refert Sanctarellus in *tract.* de *hæresi*, cap. 5. *dub.* 1. num. 1.) in qua dicitur quod in delictis occultis materiæ clausuræ derogatum fuerit dicto decreto per constitutionem Pij V. quapropter dictæ declarationes non obstant: & ideo, quod si casus sit occultus, etiam in materiæ clausuræ, possit Episcopus absolvere ob rationes dictas; vel saltem quia oppositum est iam consuetudine receptum, tenent Doctores, quos citat, & sequitur Bonacina de *clausura*, q. 1. *punct.* 5. num. 1. & de *censur.* *disp.* 1. q. 3. *punct.* 1.